

Suvestinė redakcija nuo 2015-11-05 iki 2017-10-04

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [74-2892](#), i. k. 1082250ISAK000V-601

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO
Į S A K Y M A S**

**DĖL PERFUZININKO PROFESIJOS KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

2008 m. birželio 17 d. Nr. V-601
Vilnius

Siekdamas reglamentuoti specialistų, atliekančių dirbtinę kraujo apytaką, profesinę kvalifikaciją ir įgyvendindamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. V-301 „Dėl Reglamentuojamų profesijų, priskirtų Sveikatos apsaugos ministerijos kuruojamai sričiai, bendrųjų kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2006, Nr. [48-1719](#)) nuostatas:

1. T v i r t i n u Perfuzininko profesijos kvalifikacinių reikalavimų aprašą (pridedamas).
2. N u s t a t a u, kad kompetentinga institucija, vykdanči per fuzininkų kvalifikacinių reikalavimų vertinimą ir perfuzininkų profesinės kvalifikacijos pripažinimą, yra Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.
3. P a v e d u:
 - 3.1. Sveikatos apsaugos ministerijos Sveikatos priežiūros išteklių valdymo skyriui organizuoti pateiktų perfuzininko mokymo programų derinimą ir vesti suderintų programų sąvadą;
 - 3.2. šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-518](#), 2010-06-10, Žin., 2010, Nr. 71-3586 (2010-06-19), i. k. 1102250ISAK000V-518

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2008 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. V-601

PERFUZININKO PROFESIJOS KVALIFIKACINIŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Perfuzininko profesijos kvalifikacinių reikalavimų (toliau – reikalavimai) aprašas parengtas įgyvendinant 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL 2005 L 255, p. 22) preambulės 11 dalies nuostatą, kad tais atvejais, kai profesijoms taikoma bendroji kvalifikacijos pripažinimo sistema, valstybės narės turėtų išlaikyti teisę nustatyti minimalų kvalifikacijos lygį, būtiną jų teritorijoje teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti.

2. Perfuzininkas vadovaujasi Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, šių reikalavimų aprašu, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II. REIKALAVIMŲ TAIKYMO IR ASMENS VEIKLOS SRITYS

3. Reikalavimai taikomi asmenims, siekiantiems užsiimti perfuzininko profesine veikla, jų darbdaviams, taip pat įstaigoms, rengiančioms ir tobulinančioms perfuzininkus ir kontroliuojančioms jų veiklą.

4. Teisę užsiimti perfuzininko profesine veikla ir naudoti perfuzininko profesinį vardą Lietuvos Respublikoje turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs perfuzininko ar jai prilygintą profesinę kvalifikaciją.

5. Perfuzininkui leidžiama atlikti perfuzijas ir su jomis susijusias procedūras Lietuvos Respublikos asmens sveikatos priežiūros įstaigose, turinčiose galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją širdies chirurgijos paslaugoms teikti.

III. SĄVOKOS

6. Šiuose reikalavimuose vartojamos sąvokos:

Perfuzija – sutrikusios ar visiškai nutrūkusios paciento kraujotakos palaikymas dirbtiniu būdu, kai dirbtinės kraujotakos aparatas laikinai pavaduoja paciento širdį (siurbliu varinėja kraują po visą organizmą) ir plaučius (teikia organizmui deguonį ir šalina iš jo anglies dvideginio perteklių).

Dirbtinės kraujotakos aparatas – įrenginys, skirtas atlikti žmogaus širdies ir plaučių funkcijas.

Perfuzininkas – sveikatos priežiūros specialistas, atliekantis perfuziją visose klinikinėse situacijose, kuriose reikia laikinai perimti ar palaikyti paciento kraujotakos ir kvėpavimo funkcijas.

Jaunesnysis perfuzininkas – asmuo, atliekantis perfuzijas prižiūrint kitam perfuzininkui.

Kompetentinga institucija – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, vykdanči Europos Sąjungos ar kitose valstybėse įgytos sveikatos specialisto profesinės kvalifikacijos (pasirengimo bei patirties) profesinį pripažinimą.

Kitos šiuose reikalavimuose vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

IV. PERFUZININKO PROFESINĖ KVALIFIKACIJA IR PROFESINĖ KOMPETENCIJA

7. Asmuo perfuzininko profesinę kvalifikaciją įgyja:

7.1. baigęs universitetinių biologijos, medicinos, slaugos, bendrosios praktikos slaugos ar visuomenės sveikatos studijų programas arba koleginių slaugos, bendrosios praktikos slaugos ar biomedicininės diagnostikos studijų programas ir

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

7.2. įvykdęs perfuzijų mokymo programą, atitinkančią šių reikalavimų 1 priede nustatytus minimalius reikalavimus bei suderintą su Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, ir

7.3. ne trumpiau kaip vienerius metus dirbęs jaunesnioju perfuzininku Lietuvoje esančioje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, atitinkančioje šių reikalavimų 2 priede nustatytus minimalius reikalavimus, ir per šį laikotarpį atlikęs ne mažiau kaip 40 perfuzijų.

8. Įgytą perfuzininko profesinę kvalifikaciją patvirtina šie dokumentai:

8.1. turimas biologo, gydytojo, slaugytojo, bendrosios praktikos slaugytojo, technologo arba visuomenės sveikatos specialisto diplomas ir

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

8.2. pažymėjimas, patvirtinantis asmens baigtą perfuzijos mokymo programą „Dirbtinė kraujo apytaka“, ir

8.3. darbdavio pažyma, patvirtinanti asmens darbo stažą einant jaunesniojo perfuzininko pareigas bei atliktą perfuzijų skaičių.

9. Užsienyje įgytos perfuzininko profesinės kvalifikacijos pripažinimo procedūra vykdoma Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Perfuzininko profesinę kompetenciją sudaro žinios, įgūdžiai, gebėjimai, kuriuos jis įgyja įvykdęs 7 punkte nurodytus mokymo etapus, suteikiančius profesinę kvalifikaciją, atitinkančią keliamus kvalifikacinius reikalavimus perfuzininko profesijai, bei nuolat tobulindamas profesinę kvalifikaciją, atsižvelgiant į mokslo ir praktikos pažangą.

11. Perfuzininkas turi:

11.1. žinoti:

11.1.1. širdies ir kraujagyslių anatomijos, fiziologijos, patologinės fiziologijos, širdies ir kraujagyslių ligų etiologijos, patogenezės, simptomatikos, diagnostikos, ligų profilaktikos, vaistų, vartojamų kardiologijos ir anesteziologijos praktikoje, klinikinės farmakologijos pagrindus, pagrindinius intervencinio ir operacinio gydymo principus bei indikacijas, kontraindikacijas;

11.1.2. perfuzijos metodiką ir ypatumus taikant ją vaikams ir suaugusiesiems, organizmo gyvybinių funkcijų stebėjimo (monitoravimo) metodus;

11.1.3. perfuzijos poveikį organizmui;

11.1.4. perfuzijos techniką ir jos valdymo metodus;

11.1.5. širdies apsaugos metodus kardiologijos operacijų metu;

11.1.6. dirbtinės širdies sistemas;

11.1.7. intraaortinės balioninės kontrapulsacijos atlikimo metodiką;

11.2. gebėti:

11.2.1. dirbti vadovaudamasis aseptikos ir antiseptikos reikalavimais;

11.2.2. paruošti ir valdyti dirbtinės kraujo apytakos aparatą, širdžiai asistuojančias bei kitas pagalbines kraujo apytakos sistemas:

11.2.2.1. infiltracijos sistemą (sutrikus inkstų veiklai ar esant skysčių pertekliui);

11.2.2.2. kraujo surinkimo, valymo ir grąžinimo pacientui sistemą;

11.2.2.3. ekstrakorporinės membraninės oksigenacijos sistemą;

- 11.2.2.4. palaikomosios kraujotakos sistemą;
- 11.2.2.5. kitas pagalbines kraujo apytakos sistemas;
- 11.2.3. atlikti dirbtinės ir pagalbinės kraujo apytakos procedūras, kontroliuoti, koreguoti kraujo apytakos parametrus;
- 11.2.4. pagal kompetenciją nustatyti ir pašalinti nesudėtingus dirbtinės kraujo apytakos aparato gedimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

12. Perfuzininko pareigos:

12.1. parengti darbui ir valdyti dirbtinės kraujo apytakos aparatą ir kitas pagalbines kraujo apytakos sistemas bei užtikrinti tinkamą jų darbą;

12.2. perfuzijos metu nuolat kontroliuoti, koreguoti parametrus ir informuoti už operaciją atsakingus gydytojus apie:

12.2.1. ligonio kraujo spaudimą;

12.2.2. kraujo dujų apykaitą;

12.2.3. inhaliacinių dujų difuziją;

12.2.4. kraujo krešėjimo parametrus;

12.3. registruoti perfuzijos eigą;

12.4. laikytis perfuzininko profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti.

13. Perfuzininko teisės:

13.1. skleisti profesinę patirtį;

13.2. turėti sveikatos specialisto spaudo numerį, suteiktą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.3. gauti darbui būtiną informaciją apie operuojamus ligonius, priemones, įrangą, vaistus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.4. mokytis ir tobulinti profesines žinias;

13.5. bendradarbiauti su kitais specialistais;

13.6. būti Lietuvos ir/ar užsienio perfuzininkus vienijančių organizacijų, asociacijų nariu, dalyvauti jų veikloje;

13.7. turėti kitų teisių, kurias nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai.

V. ATSAKOMYBĖ

14. Perfuzininkas už padarytas klaidas, netinkamą jam priskirtų funkcijų vykdymą ar bioetikos reikalavimų pažeidimą, taip pat už kompetencijos viršijimą atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

VI. ĮGYTOSIOS TEISĖS

15. Perfuzininkais laikomi perfuzionistų pareigose dirbantys asmenys, jei iki 2009 m. birželio 1 d. yra įgiję šiuos dokumentus:

15.1. aukštojo mokslo universitetinių medicinos, slaugos ar bendrosios praktikos slaugos, biologijos, medicininės inžinerijos, biofizikos ar joms prilygintų studijų baigimą bei įgytą atitinkamą profesinę kvalifikaciją patvirtinantį diplomą arba

15.2. aukštojo mokslo neuniversitetinių bendrosios praktikos slaugos, biomedicininės diagnostikos ar joms prilygintų studijų baigimą bei įgytą bendrosios praktikos slaugytojo ar technologo profesinės kvalifikacijos įgijimą patvirtinantį diplomą arba

15.3. aukštesniosios technikos mokyklos ne trumpesnės kaip 3 metų studijų programos baigimą patvirtinantį diplomą arba

15.4. baigtą aukštesniojoje medicinos mokykloje ne mažiau kaip 2 metų studijų programą ir įgytą medicinos sesers, medicinos felčerio, felčerio laboranto, laboranto diagnostiko, bendrosios praktikos slaugytojo profesinę kvalifikaciją patvirtinantį diplomą arba

15.5. dokumentus, patvirtinančius ne trumpesnę kaip 10 metų nepertraukiamą darbo stažą einant perfuzionisto pareigas Lietuvos Respublikoje, ir

15.6. Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centro išduotą pažymėjimą, patvirtinantį baigtą perfuzijos mokymo programą „Dirbtinė kraujo apytaka“ ir suteikiantį teisę užsiimti perfuzionisto profesine veikla.

VII. KVALIFIKACIJOS KĖLIMAS

16. Perfuzininkams rekomenduojama per 5 metus ne mažiau kaip 60 val. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka arba įgyti Europos perfuzininkų asociacijos išduodamą sertifikatą, patvirtinantį perfuzininko kvalifikaciją pagal Europos perfuzininkų mokymosi standartus, arba pažymėjimą apie šio sertifikato resertifikavimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-518](#), 2010-06-10, Žin., 2010, Nr. 71-3586 (2010-06-19), i. k. 1102250ISAK000V-518

**MINIMALŪS REIKALAVIMAI PERFUZININKO MOKYMO PROGRAMAI
(MINIMALI VISOS PROGRAMOS TRUKMĖ – 140 AKAD. VAL.)**

I. TEORINIS MOKYMAS (MINIMALI TRUKMĖ – 100 AKAD. VAL.)

1. Kraujo sandara ir fiziologija.
2. Hemodinamikos fiziologiniai parametrai.
3. Širdies ir kraujagyslių sistemos anatomija ir fiziologija.
4. Širdies ūminis ir lėtinis nepakankamumas.
5. Kvėpavimo sistemos anatomija ir fiziologija.
6. Aseptikos ir antiseptikos pagrindai.
7. Anestezijos pagrindai kardiochirurgijos operacijų metu.
8. Kardiochirurgijos operacijų metu naudojami medikamentai.
9. Dirbtinė ir pagalbinė kraujotaka.
10. Anestezija ir perfuzija vaikams.
11. Ekstremalios situacijos ir jų korekcija perfuzijos metu.
12. Ekonominiai aspektai kardiochirurgijoje.
13. Darbo saugos ir etikos klausimai.

II. PRAKTINIAI UŽSIĖMIMAI (MINIMALI TRUKMĖ – 40 AKAD. VAL.)

1. Kraujo dujų fiziologija, kraujo dujų tyrimai.
2. Kraujo autotransfuzijos metodai. Autologinio kraujo paėmimas.
3. Perfuzija: pasiruošimas, veikimo principai, eiga.
4. Miokardo apsauga kardiochirurgijos operacijų metu.
5. Dirbtinės kraujotakos aparatas ir jo parengimas izoliuotos galūnės perfuzijai atlikti.
6. Perfuzijos atlikimo ypatumai vaikams.
7. Intraaortinė balioninė kontrapulsacija.
8. Ekstrakorporinė membraninė oksigenacija.
9. Palaikomoji kraujotakos sistema.
10. Pagalbinės kraujo apytakos aparatūra.
11. Dirbtinių širdies skilvelių sistema.
12. Aseptika ir antiseptika.

Egzaminas 8 val.

MINIMALŪS REIKALAVIMAI JAUNESNIOJO PERFUZININKO DARBO VIETAI

Jaunesniojo perfuzininko darbo vieta – sveikatos priežiūros įstaigos kardiochirurgijos operacinė, kurioje:

1. yra dirbtinės kraujo apytakos ir pagalbinė aparatūra bei šios priemonės:
 - 1.1. dirbtinės kraujo apytakos aparatas;
 - 1.2. perfuzijos sistema;
 - 1.3. oksigenatoriai;
 - 1.4. kaniulės;
 - 1.5. autotransfuzijos sistemos;
 - 1.6. intraaortinės balioninės kontrapulsacijos aparatas;
 - 1.7. intraaortinės kontrapulsacijos balionas;
 - 1.8. palaikomosios kraujotakos sistema bei dujų apykaitos aparatas;
 - 1.9. dirbtinių skilvelių aparatas;
 - 1.10. perfuzijos metu naudojami tirpalai;
2. teikiamos širdies chirurgijos paslaugos;
3. atliekamos:
 - 3.1. širdies transplantacijos;
 - 3.2. ne mažiau kaip 500 perfuzijų per metus.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-518](#), 2010-06-10, Žin., 2010, Nr. 71-3586 (2010-06-19), i. k. 1102250ISAK000V-518

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. V-601 "Dėl Perfuzininko profesijos kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1203](#), 2015-10-28, paskelbta TAR 2015-11-04, i. k. 2015-17473

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2008 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. V-601 „Dėl Perfuzininko profesijos kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo